

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Titlul proiectului de act normativ:

Proiect de lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului

2. Descrierea situației actuale

Reforma electorală este o componentă fundamentală a reformei clasei politice.

Realitățile politice din România anului 2007 au reliefat în numeroase ocazii necesitatea revizuirii legii electorale în sensul introducerii votului uninominal.

De asemenea, toate sondajele de opinie arată că este necesară o schimbare a sistemului electoral, schimbare ce va conduce la o mai mare apropiere între ales și cel care îi acordă încrederea.

Reforma sistemului electoral are la bază două principii fundamentale, care trebuie îndeplinite simultan în cea mai mare măsură cu putință.

Astfel, între cetățean și parlamentar trebuie să existe o legătură cât mai mare, cetățenii având posibilitatea de a interacționa mai bine cu reprezentanții săi, în felul acesta crescând responsabilitatea parlamentarilor. Acest lucru se face prin introducerea votului uninominal. Cetățenii, atunci când se prezintă la vot, vor decide asupra unor candidați individuali, reprezentanți ai formațiunilor politice sau candidați independenți. Sistemul propus nu conține liste de partid.

Totodată, un număr cât mai mic de cetățeni vor fi excluși de la reprezentare parlamentară. Democrația este și trebuie să rămână una reprezentativă, în care opiniile minoritare să fie respectate și reprezentate proporțional cu numărul de cetățeni care îmbrățișează aceste opinii. Pragul electoral este un mijloc suficient pentru a evita fărâmițarea excesivă a scenei politice. Așadar, finalitatea sistemului din punct de vedere al repartizării mandatelor trebuie să fie una cât mai apropiată de voința cetățenilor. Sistemul satisface în mare măsură acest deziderat, prin existența

unui mecanism proporțional, cu precizarea clară că această compensare se face tot dintre candidații uninominali.

3. Schimbări preconizate

Prin proiectul de lege se stabilește cadrul juridic general pentru organizarea și desfășurarea alegerii Camerei Deputaților și a Senatului în sensul introducerii sistemului vot uninominal.

Proiectul este structurat în 11 capitole care în principal se referă la:

- Capitolul I - Dispoziții generale
  - Prezintă definițiile termenilor utilizați în lege;
  - Consacră principiul constituțional al caracterului universal, egal, direct, secret și liber exprimat al votului;
  - Definește norma de reprezentare pentru calcularea numărului de parlamentari, proiectul având în vedere o scădere a numărului de parlamentari;
  - Descrie modalitatea de reprezentare a minorităților naționale în parlament, principiul constituțional al reprezentării minorităților în legislativ fiind respectat;
- Capitolul II - Circumscripțiile electorale, colegiile uninominale și organismele electorale
- Capitolul III - Secțiile de votare
- Capitolul IV - Registrul electoral, listele electorale și cărțile de alegător
  - Descrie circumscripțiile electorale și modalitatea de delimitare a colegiilor electorale;
  - Pentru prima dată în istoria României, românii cu domiciliul în străinătate vor fi reprezentați distinct în Parlament. Guvernul își exprimă astfel, încă o dată, preocuparea pentru acești cetățeni români, inclusiv, iată, prin acordarea dreptului la reprezentare parlamentară;
  - Proiectul consacră principiul dezbaterii între forțele politice a decupării colegiilor uninominale, o comisie parlamentară specială urmând să facă propunerea de decupare;
  - Considerăm că proiectul îmbunătățește modul de funcționare a organismelor electorale (Birou Electoral Central, de circumscripție, de secție de votare etc.) prin introducerea unor precizări mai clare asupra atribuțiilor acestora și a modului de funcționare și prin creșterea rolului Autorității Electorale Permanente în procesul electoral;
  - Pentru mai buna gestionare a problemelor apărute în ceea ce privește listele electorale, prin constituirea unui registru electoral, actualizat permanent, astfel încât, odată la 4 ani, să scadă numărul de inadvertențe din aceste liste electorale;
  - Ne propunem ca la următoarele alegeri parlamentare, dacă acestea se vor desfășura la termen, votul să se facă pe baza cărții de alegător, pentru prevenirea și combaterea votului multiplu;

- Capitolul V - Candidaturile
  - Descrie dreptul de a candida, în conformitate cu prevederile constituționale;
  - Prevede existența unor liste de susținători pentru a se putea depune candidaturi independente;
  - Descrie modalitățile de contestare a candidaturilor și modul de soluționare a acestor candidaturi;
- Capitolul VI - Buletinele de vot
  - Păstrează principiile actuale pentru alcătuirea buletinelor de vot și reglementările privind semnele electorale, pentru evitarea confuziilor ce ar putea fi induse de utilizarea incorectă a unor semne electorale;
- Capitolul VII - Campania electorală
  - Dreptul la libera exprimare, fără afectarea ordinii de drept, precum și libera competiție politică, sunt principii fundamentale care stau la baza reglementărilor privind campania electorală;
  - Se descriu clar rolul și obligațiile autorităților locale pentru a asigura locuri de afișaj și protecția acestora;
  - Birourile electorale veghează la corecta desfășurare a campaniilor electorale;
- Capitolul VIII - Votarea
  - Corecta desfășurare a votării reprezintă o preocupare fundamentală;
  - Rolul și atribuțiile diverselor autorități și organisme electorale sunt clar precizate;
  - Păstrarea secretului votării, neinfluențarea alegătorului în niciun fel, dreptul de a contesta orice neregulă în procesul votării sunt elemente care vor conduce la limitarea și prevenirea fraudelor electorale în timpul votării;
- Capitolul IX - Observarea alegerilor
  - Desfășurarea procesului electoral într-o deplină transparență este un principiu esențial pentru a asigura alegeri libere și corecte;
  - Prezența observatorilor interni și străini, precum și a reprezentanților presei scrise, radioului și televiziunii, români și străini este consacrată și reglementată de proiect, pentru a asigura această transparență;
- Capitolul X - Numărarea voturilor și constatarea rezultatelor
  - Este de asemenea un moment important al procesului electoral, în care corectitudinea trebuie să fie deplină;
  - Modul de numărare, transparența acestui proces, precum și modalitatea de alcătuire și control a proceselor verbale sunt clar reglementate, astfel încât să prevină atât fraude, dar și eventuale erori involuntare în acest proces;
  - Sunt reglementate contestațiile și modul de rezolvare a acestora
- Capitolul XI - Constatarea rezultatului alegerilor

- Descrie modalitatea de repartizare a mandatelor, care respectă principiul reprezentării voinței cetățenilor prin asigurarea unei reprezentări proporționale;
- Capitolul XII - Publicarea rezultatelor alegerilor
- Capitolul XIII - Contravenții și infracțiuni
  - Sunt descrise contravențiile și infracțiunile pentru încălcarea prevederilor legii, rolul acestor prevederi fiind tot acela de a contribui la asigurarea unor alegeri libere și corecte;
- Capitolul XIV - Dispoziții finale și tranzitorii
  - Legea intră în vigoare în 30 zile de la publicarea în Monitorul Oficial, așadar nu se pune problema amânării aplicării legii pentru alegerile din 2012.

4. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

Prin adoptarea prezentului de Lege urmează să se abroge Legea nr. 373/2004 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 26-29 referitoare la Autoritatea Electorală Permanentă.

Totodată, urmează să fie adoptate o serie de acte normative subsecvente prin care se va reglementa:

- modelul cărții de alegător în termen de 30 zile de la intrarea în vigoare a Legii.
- în proiectul bugetului de stat vor fi prevăzute sumele necesare pentru activitatea Autorității Electorale.
- arondarea geografică a celor două colegii uninominale pentru Camera Deputaților va fi stabilită prin hotărâre de Guvern, la propunerea unei comisii parlamentare constituită pe baza proporționalității reprezentării parlamentare, în termen de maxim 90 zile de la intrarea în vigoare a prezentei Legi.

5. Măsurile de implementare

Proiectul îmbunătățește modul de funcționare a organismelor electorale (Birou Electoral Central, de circumscripție, de secție de votare etc.) prin introducerea unor precizări mai clare asupra atribuțiilor acestora și a modului de funcționare și prin creșterea rolului Autorității Electorale Permanente în procesul electoral.

Pentru mai buna gestionare a problemelor apărute în ceea ce privește listele electorale se constituie un registru electoral, actualizat permanent, astfel încât, odată la 4 ani, să scadă numărul de inadvertențe din aceste liste electorale.

La următoarele alegeri parlamentare, dacă acestea se vor desfășura la termen, votul urmează să se facă pe baza cărții de alegător, pentru prevenirea și combaterea votului multiplu

Sunt descrise clar rolul și obligațiile autorităților locale pentru a asigura locuri de afișaj și protecția acestora.

Rolul și atribuțiile diverselor autorități și organisme electorale sunt clar precizate.

Având în vedere importanța pe care o are această reglementare, în ședința din 24 octombrie 2007, Guvernul, în unanimitate, a decis să-și angajeze răspunderea în fața Parlamentului, în temeiul art. 114 alin.(1) din Constituția României, republicată, asupra proiectului de Lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului.

PRIM-MINISTRU

Tăriceanu

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU